

ת"פ 1136/11/21 - מדינת ישראל נגד אחמד שאריף

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 1136-11-21 מדינת ישראל נ' שאריף (עציר)

תיק חיצוני: 742867/2021

מספר בקשה: 28.6.2022 7

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אחמד שאריף (עציר)

הנאשם

בא-כוח המאשימה: פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

עו"ד עבד דראושה

בא-כוח הנאשם:

החלטה

בקשת הנאשם מיום 23.6.2022 להזמנת תסקיר לעונש משירות המבחן בעניין הנאשם ולדחיית ישיבת הטיעונים לעונש נדחית. זאת מהטעמים שיובאו להלן.

2. כתב האישום הוגש נגד הנאשם, **יליד שנת 20.6.1995 (בן 27)**, ביום 1.11.2021 וקריאתו הייתה ביום 11.11.2021. לאחר מכן התקיימו שני דיוני סרק, אשר מלכתחילה נועדו לשם מתן תשובת הנאשם לאישום.

הדיון הראשון התקיים ביום 22.12.2022 ובו ביקש בא-כוח הנאשם לדחות את הדיון עד לאחר סיום הליכי המעצר בעניין הנאשם וכן כדי לאפשר לו לנסות להגיע להסכמות עם המאשימה. זאת בעוד שלא הייתה כל מניעה להגשת בקשה בכתב ובכך לייתר את בזבז הזמן שהיה כרוך בדיון זה וכן ואת המשאבים הרבים המושקעים בהבאת נאשמים עצורים לדיונים. בהחלטה מדיון זה נקבע כי התשובה לאישום תינתן בדיון שנקבע ליום 10.3.2022, אך אם הצדדים יגיעו להסכמות, יוכלו לבקש להקדים את הדיון.

הדיון השני התקיים ביום 10.3.2022 ושוב ביקשה ההגנה את דחיית התשובה לאישום. בדיון זה אף התברר, כי פניית בא-כוח הנאשם אל המאשימה נעשתה לראשונה רק יום קודם לכן. בהחלטה מאותו יום הודגש כי **"הדיון האחרון התקיים ביום 22.12.2021, לפני כשלושה חודשים, כך שלא ברור מדוע מבוקשת דחייה לשם מיצוי מו"מ במועד שנקבע לדיון"**. מתן התשובה לאישום נדחה ליום 18.5.2022 ושוב נקבע, כי אם הצדדים יגיעו להסכמות, יוכלו לבקש להקדים את הדיון.

בסופו של דבר רק בחלוף כשישה חודשים וחצי, ביום 18.5.2022, המועד שנקבע, הודיעו הצדדים על הסדר טיעון

חלקי, אשר כלל את תיקון כתב האישום, את הודאת הנאשם בעובדותיו ואת הרשעתו בהתאם להודאתו, אך לא כלל הסכמה בעניין העונש. בהתאם לכך ניתנה הכרעת הדין, שעל-פיה הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירת **החזקת סמים שלא לצריכה עצמית** (סעיפים 7(א) ו-7(ג) בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973), בעבירת **נשיאת נשק** (סעיף 144(ב) רישה בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**)), בעבירת **החזקת נשק** (סעיף 144(א) רישה בחוק) ובעבירת **החזקת תחמושת** (סעיף 144(א) סיפה בחוק).

3. לאחר מתן הכרעת הדין ביקש בא-כוח הנאשם שיוזמן משירות המבחן תסקיר לעונש בעניינו של הנאשם. לאחר שהבהרתי לו שהזמנת תסקיר כרוכה בדחייה ממושכת, העשויה להגיע אף למשך כחצי שנה, הוא הודיע כי הוא מוותר על הגשתו. עם זאת העיר, כי לנאשם נסיבות מיוחדות בין השאר, על רקע מות אחיו הצעיר במהומות שהיו בהר הבית וכי בקשתו לצאת ללוויה נדחתה. לפיכך נקבע כי ישיבת הטיעונים לעונש תתקיים ביום 6.7.2022.

4. ביום 23.6.2022 - למעלה מחמישה שבועות לאחר הכרעת הדין ושבועיים לפני ישיבת הטיעונים לעונש - הגיש בא-כוח הנאשם את הבקשה הנדונה להזמנת תסקיר לעונש בעניין הנאשם, תוך הודעה כי הוא מסכים לדחיית ישיבת הטיעונים לעונש. את הבקשה נימק בכך שהנאשם נמלך בדעתו וכי הוא מעוניין שיוגש תסקיר בעניינו קודם לגזירת דינו. עוד הוסיף, כי מדובר בנאשם שאין לחובתו הרשעות קודמות, ההליך הנדון הוא מעצרו הראשון וכן כי הוא נתון למצוקה נפשית בעקבות מות אחיו הצעיר והעובדה שנשללה ממנו האפשרות להשתתף בלוויה.

לבקשה לא צורפה עמדת המאשימה ולפיכך התבקשה עמדתה ונקבע כי תוגש עד יום 27.6.2022. למרות זאת נראה כי המאשימה בחרה שלא להגיש את עמדתה.

5. מהטעמים שיובאו להלן, אין מקום להיעתר לבקשה.

6. אכן, אין מחלוקת בדבר יתרונותיו של התסקיר המוגש מטעם שירות המבחן קודם גזירת עונשו של הנאשם. "תסקיר המבחן נועד לשמש כלי בידי בית המשפט לרדת לעומקם של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולחקר הגורמים האפשריים להתדרדרותו לפלילים, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי שיקומו" (ע"פ 3472/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.9.2012), כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 14). אף יש חשיבות להגשת תסקיר מטעם שירות המבחן, מאחר שמדובר בגורם סטטוטורי אובייקטיבי המסייע לבית המשפט ללמוד על נסיבותיו האישיות של הנאשם (ע"פ 8706/15 **חמודה נ' מדינת ישראל** (6.7.2016), כבוד השופט י' דנציגר, פסקה 19).

עם זאת וכידוע, חובת הגשת תסקיר חלה רק בנסיבות המנויות באכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), התשכ"ד-1964 ובכלל זה לגבי נאשם אשר במועד העבירה טרם מלאו לו 21 שנה. בכל מקרה אחר, כפי שנקבע פעמים רבות, לא חלה חובה להגשת תסקיר וכי שאלת ההצדקה להגשתו נתונה לשיקול דעת בית המשפט (ראו למשל, ע"פ 4626/20 **גולדשטיין נ' מדינת ישראל** (נבו) (4.4.2021), כבוד השופטת י' וילנר, פסקה 31; ע"פ 5626/14 **לנקין נ' מדינת ישראל** (2.8.2015), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 12 (להלן - **עניין לנקין**); רע"פ 8884/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (11.6.2014), כבוד השופט א' שהם, פסקה 13; רע"פ 4968/14 **פיבושנקו נ' מדינת ישראל**).

(17.7.2014), כבוד השופט ח' מלצר, פסקה 10(ב) (להלן - **עניין פייבושנקו**); ע"פ 508/12 חלואני נ' מדינת ישראל (29.7.2013), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 10)).

7. בעת בחינת השאלה אם יוזמן תסקיר קודם לגזירת העונש, רשאי בית המשפט לשקול מגוון רחב של שיקולים ובכלל זה, אם ישנו אפיק שיקומי ברור שהציע הנאשם וכן את העובדה שבא-כוחו יוכל להציג בעצמו את נסיבותיו האישיות של הנאשם. כן יש לשקול אף את שאלת התמשכות ההליך המשפטי בשל הצורך בהמתנה לתסקיר (**עניין לנקין**, שם).

שיקול נוסף עניינו בכך שבהיעדר הצדקה של ממש להגשת תסקיר, ראוי לשקול גם את משאביו המוגבלים של שירות המבחן (ראו למשל, **עניין פייבושנקו**, שם). כך בדרך כלל וכך על אחת כמה וכמה בימים אלו שבהם שירות המבחן נתון בעומס חריג וקיצוני המקשה עליו לעמוד בהגשת תסקירים תוך פרקי זמן סבירים וזאת אף באותם מקרים שבהם ישנה חובה להגשת תסקיר (ראו לעניין זה את פנייתה של קצינת מבחן ראשית ומנהלת שירות המבחן למבוגרים, הגב' אסתי שדה אל מנהל בתי המשפט מיום 27.5.2021, המפרטת את העומס העצום שבו נתון שירות המבחן, את הסיבות לעיכובים הרבים בהגשת תסקירים וכן נתונים בדבר המספר העצום של התסקירים שנדרש שירות המבחן להגיש בכל שנה, מספר תקני קציני המבחן והעובדה שחלק ניכר מהמשרות אינן מאוישות מהטעמים שפורטו במכתב).

8. בנסיבות הנדונות, שעניין נאשם בן 27, אשר אין לגביו חובת הגשת תסקיר, הבקשה הוגשה סמוך למועד הדיון שנקבע ואף לא נראה כי צפויה אפשרות הפנייתו להליך שיקום כלשהו, אין מקום לדחיית הטענות לעונש כדי לאפשר את הגשת התסקיר בעניינו. לא זו בלבד, אלא שבהיעדר חובה מצד הדין להגשת תסקיר, אין הצדקה להוסיף ולהעמיס עוד על שירות המבחן העמוס מאד באופן הגורם לדחיות רבות של דיונים בעניין נאשמים ועצורים אשר לגביהם ישנה חובה להגשת תסקיר. שירות המבחן הוא משאב חיוני, אך מוגבל בכוחותיו לנוכח היקף כוח האדם המצומצם העובד בשירותיו ביחס להיקף המטלות המוטלות עליו. יש אפוא, לשמור ולהקפיד כי משאב חיוני וחשוב זה ינוצל באופן ראוי ובעיקר בנסיבות שבהן חלה חובה להסתייע בו או אם נמצא כי הדבר הכרחי.

עם כל ההבנה לנסיבותיו הנטענות של הנאשם, חזקה על בא-כוחו שידע להציג זאת כראוי במסגרת הטענות לעונש. אחרי הכול, יש לזכור כי זה תפקידו של סניגור, ללמד סניגוריה על הנאשם ולהביא את נסיבותיו לפני בית המשפט בטרם גזירת דינו, אף אם הדבר כרוך בטרחה מסוימת ובכלל זה בהבאת עדים או מסמכים, אם הדבר דרוש. למרבה הצער, נראה כי לעתים הדבר נשכח מתוך ציפייה ששירות המבחן ומשאביו המוגבלים יעשו את מלאכתה של ההגנה.

9. סיכום הדברים הוא אפוא, כי לא נמצאה הצדקה להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר לעונש בעניין הנאשם. בא-כוחו יכול ורשאי להביא את נסיבותיו לפני בית המשפט במסגרת הטענות לעונש ואף להגיש ראיות בעניין, אם הדבר דרוש.

הבקשה נדחת. אין שינוי במועד ישיבת הטענות לעונש שנקבע.

ניתנה היום, כ"ט בסיוון תשפ"ב, 28 ביוני 2022, בהיעדר הצדדים.